

Az ötödik huszezer lejes sorsolás 6-ik száma

VIII. évfolyam, 185. szám. Oradea—Nagyvárad.

Ára 5 lei

Szerda, 1926. augusztus 18.

Cenzurat.

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirtapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Windischgraetz herceg nem jelent meg a frankpör táblai tárgyalásán

Érdekes új részletek a fellebbviteli tanácskozás első napjáról

— Budapesti tudósítónk távirata —

A frankpört ma már az ítélőtáblán tárgyalják. Az izgalmaknak az a tüze, amely néhány hónapig lángbaborította körülötte a közéletet, elhamvadt, a politika hova-tovább kihullott az egészről, már az elsőfokú bírói ítélettel. A pör anyagát mindenki ismeri. —

Jönnek a vádlottak

Lassan benépesülnek a tábla folyosói. Rendőrtisztek jönnek, parancsok röpködnek, vezényszavak hallatszanak.

Megjelennek a vádlottak, gonblyukukban jelvény. Kilenc óra után már ott sétál a folyosón a vádat képviselő főügyész is. Tulajdonosok sok dolga a főügyésznek nem lesz a tárgyaláson, mert az elsőfokú ítélet ellen Sztrache Gusztáv főügyész nem sok fellebbezést jelentett be. A főügyész, mint emléke-

Pénzhamisítás történt, amely méreteiben, embereiben és hatásában messze kiemelkedett a bűnkrónika szokott kereteiből.

Minden bűncselekményért azok felelnek, akik elkövették, — most már a másodfokú bíróság előtt felelnek a tettesek.

zetes, Nádosy javára jelentett be fellebbezést, mert a törvényszék tettesként mondotta ki bűnösnek Nádosyt és nem mint az ügyészi minősítés szól, bűnsegédi bűnrészesnek. Fellebbezett ezenkívül az ügyész több vádlott terhére. Végül fellebbezett az ügyész Baross Gábor és Szörtsy József felmentése miatt. — Jönnek a védők és itt van már Collard Hostingue, a sértett Banque de France képviselője két francia ügyvéddel.

Nádossy autón érkezik

Féltiz után néhány perccel autótaxi áll meg a tábla épületének országháztéri kapuja előtt és a soffőr melletti ülésről leugrik egy szuronytalan fegyőr s kinyitja a taxi ajtaját. Kék zakkában, fekete nyakkendővel,

frissen, üdén lép ki az ajtón Nádosy Imre.

emeletre. Amerre Nádosy elmegy, a rendőrbokák összeverődnek, a kezek szalutálásra merednek.

De Nádosy csak a tisztelgő rend-

őrtiszteknek köszön vissza, a haptákkban álló rendőrlégénység sorfala között szótlanul megy el. Bevezetik a tárgyalóterembe, azonban pár perc múlva ismét kijön, a ruháit teszik a kalapját.

— A volt titkárom, Sándor kapitány, jön, — mondja Nádosy — beszélnem kell vele, vezessék hozzám.

Csendes hangon mondta ezt Nádosy, azután ismét bement a tárgyalóterembe és helyet foglalt a vádlottak részére fentartott padon.

Windischgraetz beteg

Féltiz már jóval emult, Windischgraetz még mindig nem jött meg. A rabkórházban fekszik már hetek óta, súlyos gerincbajával. Ugy, hogy betegszállító autón hozták el a tárgyalásra.

Windischgraetz azonban nagyon rosszul érzi magát és nem jött el a tárgyalásra.

A tárgyalóterembe végre beengedik a vádlottakat, az újságírókat, a védőket és a jegyhez jutott közönséget. Egyszeriben mosolygó, barátságos arcu emberekkel telik meg a tárgyalóterem. Mintha zsuron találkoznának, olyan szíves arccal, nevető tekintettel üdvözlők egymást a vádlottak.

Először Nádosy előtt tisztelgnek sorra, mélyen meghajolva.

— Szervusz, szervusz, — rázza meg az elébe járuló tisztelgők kezét a volt országos főkapitány.

A nagyszámban érkezett külföldi hírlapiroók is jelen vannak már.

A tárgyalást még mindig nem nyitják meg: várják Windischgraetzet. A védők az elsőfokú ítéletet tárgyalják.

Miközben a törvényszéki ítéletet mutogatják egymásnak a vádlottak és tárgyalják az ítélet indokolását, nyílik a bíróság visszavonuló szobájának ajtaja és bevonul a táblai tanács dr. Gádó István táblai tanácselnök vezetésével.

Gádó István elnök: Pénzhamisítás és egyéb bűncselekmények büntetésével vádolt herceg Windischgraetz Lajos és társai bűnügyében a táblai tárgyalást meg-

nyitom. Pillanatnyi csend.

— Megállapítom a jelenlevő vádlottak névsorát, — mondja az elnök — dr. Nádosy Imre...

Még mielőtt Nádosy felállna, az elnök megjegyzi:

— Személyesen ismerem, jelen van...

— Herceg Windischgraetz Lajos...

Windischgraetz nevének olvasásakor a védők padsorából feláll egy fiatal ügyvéd és jelenti, hogy herceg Windischgraetz nincs jelen, csak holnap jelenik meg.

Az elnök a bejelentést szó nélkül tudomásul veszi.

Ezután a többi vádlottak névsorát olvassa fel az elnök és a személyi adataikat veszi fel. A vádlottak közül Windischgrätzten kívül Haits Lajos, Kurtz Sándor és Kovács Gáspár nincsenek jelen.

Dr. Folkmann Jenő refe-

rens bíró ismerteti a frankügy részleteit. Elmondja, hogyan indult meg a cselekmény a Térképészeti Intézetben, mi volt a hivatal alkalmazottainak a szerepe, majd a következő megjegyzést teszi:

— Az első bírói ítélettel szemben az elítéltek a bűnösség megállapítása miatt fellebbeztek, kivéve dr. Nádosy Imrét és Schwetz Tibort, akik csak a minősítés miatt jelentettek be fellebbezést, nem pedig a bűnösség megállapítása miatt. A vádbeli cselekedetre vonatkozóan az összes vádlottak beismerésben vannak, a bűnösség kérdésében azonban csak Nádosy Imre van beismerésben.

Ezután rátér az előadó az egyes vádlottak szerepének ismertetésére, majd bejelenti, hogy előadásának végén ismertetni fogja az ügy politikai háttérét is, amelyre a védelem helyezt súlyt, amely tisztázni kívánja azt a kérdést, hogy a kormány tudott-e a bűncselekményről.

A tárgyalás tart.

Súlyos áramzavar volt az éjszaka Nagyváradon

Több olaszii utcában nem volt villany

A koránfekvő váradai ember nyugodt álmát aludta, az éjszaka, mialatt nagy izgalom volt a villanytelepen és néhány olaszii utcában, ahol a villanyáram éjfél táján hirtelen felmondta a szolgálatot.

Az utcák egész sora volt vak sötétségben, nemcsak a lakásokban hunyt ki az áram, hanem az utcák is nagy területen megvakultak, úgy, hogy ijesztő sötétség borult a város közepére. A fekete éjszaka iélelmes volt, a járó-kelők a kihaltak látszó, néma utcákon gyufákat lobbantva kerestek kaput, kulcslyukat, s kísérteties volt, amint egy-egy konfilis két álmpaszeme uszott a sötétben. A lakásokban, ahol még ébrenv oltak, gyertyával világítottak, ami még szomorubbá tette az utca hangulatát. Az áramszünet jó két óra hosszat tartott.

Az Estilap munkatársa

érdeklődött ma a villanytelepen, ahol a következő felvilágosítást adták:

— A Kórház-utca végén levő légvezeték váratlanul meglazult, vagy valamilyen külső hatás, vagy természetes anyagromlás következtében. Ez hosszú zárlatot okozott, s ennek folytán a kórházzal szemben levő transzformátor háziko vezetékai annyira felmelegedtek, hogy ki kellett kapcsolnunk az ugynevezett kolozsvári kábelfédert, melyhez csaknem valamennyi olaszii utca kapcsolva van. A javításhoz azonnal hozzáfogtunk s a zavart sikerült még az éjszaka folyamán megszüntetnünk. A hibás alkatrészeket még ma délután ki fogjuk cserélni.

Ma, kedden
mutatkozik be

Dr. CALIGARI

az

ATLANTIC

nyári mozgóban

Mi újság?

Időjárás

Minden találgatás, minden jóslás hiábavalónak látszik, az idő nem igen törődik azzal, amit a meteorológusok jelentenek...

Prognózis: Meleg idő várható.

Augusztus

20

péniken

KABARE

A HEYMAN-SZINKÖRÖN

Megkezdődött a nemzetközi tenniszverseny a Rhédey-kerti sporttéren

Ma reggel kezdődött meg a Nac által évenként megrendezett és már eseményként várt nemzetközi tenniszverseny.

Délután volt az ifjúsági selejtező mérkőzés a Rhédey-kerti sportpályán s a selejtezőkkel délután folytatódna. Holnap érkeznek meg a várt külföldi játékosok javarésze és a holnapi nap már érdekes, színes küzdelmeket ígér. A tenniszverseny lezajlásáról és eredményeiről a Nagyvárad Estilap minden nap pontos, kimerítő tudósításokat hoz.

* Constantin Meissner közmunikaügyi miniszter nagyvárad tartózkodásáról írott tegnapi cikkünkbe hiba csúszott. A miniszter nem a Félix-fürdőben ebédelt, hanem a Püspök-fürdőben.

* Letartóztatásban marad a nagyvárad szállító cég igazgatója. A törvényszék vádta nácsa ma foglalkozott Friedman Sándornak, a Gerő és Friedmann szállító-cég főnökének ügyével. A vádta nács Friedman letartóztatását jóváhagyta.

Móricz Zsigmond regénye
Fehér galambok — Fekete városban

Főszerepben:

Loth Jla

Heyman-szinkörben

Marcus István ma délelőtt átvette a várad rendőrprefektúra vezetését

Reu Illés dr egyelőre szabadságra megy

A nagyvárad rendőrprefektúra vezetésében a napokon keresztül halogatott személyi változás ma délelőtt megtörtént.

Tíz órakor megjelent a rendőrprefektúrán Marcus István, aki Reu Illés dr rendőrprefektus előtt felmutatta Jacob József prefektusnak hozzáintézett átiratát. Ez az irás hivalkozik a belügyminiszterium augusztus 13-án kelt 47.314 számú rendeletére, amely Marcus Istvánt bizza meg a várad rendőrprefektúra vezetésével.

Reu Illés dr rendőrprefektus, tudomásul vette a miniszterium intézkedését és azonnal hozzáfogott a rendőrprefektúra átadásához.

Az átadásról, illetőleg a rendőrprefektúra átvételéről külön-külön jegyzőkönyvet vettek fel.

A jegyzőkönyvek aláírása után Reu Illés dr eltávozott a rendőrprefektúra épületéből.

Munkatársunk kérdésére Reu Illés dr kijelentette, hogy egyelőre szabadságra megy és szabadságidejének letelte után veszi át véglegesen a szőgarancia vezetését.

Marcus István, Nagyvárad város új rendőrprefektusa az Estilap munkatársának a következőket mondotta:

— Ugyanaz vagyok, aki voltam. A város közönsége jól ismer, főleg a porgamot adnom. Becsületesebb intenciókkal dolgoztam a múltban is, ugyanolyan őszinte célok vezérrelnek most is, amikor átvetem a rendőrprefektúra vezetését.

— A rendőrség belső életéről egyelőre nem áll módomban nyilatkozni, csupán annyit mondok, hogy a tisztviselői kar támogatni fogja törekvéseimet.

Olaszország támogatja a bolgár komitácsikat?

A bolgár kormány nem hajlandó a Népszövetséghez fordulni — A szerb sajtó súlyos vádjai

— Az Estilap eredeti távirata —

A Pravda és a Politika című félhivatalos kormánylapok feltűnő éles cikkben támadják Olaszországot, amelyet azzal vádolnak, hogy a bolgár komitácsik mozgalmát támogatja.

A Politika egyenesen azt írja, hogy a komitácsik vezérkara áttette a székhelyét az olaszországi Bariba és a szervezet céljaira ötmillió lírát kapott. Azt állítja a Politika, hogy az újabb komitácsi-bandák felszerelése és fegyverzete olasz gyártmány.

Egyébként a bolgár kormány már átadta válaszáat a román-görög-jugoszláv kormányoknak a komitácsi betörések ügyében füzött intézett jegyzékére. A válaszban a bolgár kormány sorra veszi a román-görög-jugoszláv jegyzék egyes pontjait és megcáfolja a bennük foglalt vádakat. A bolgár válasz csodálkozásának ad kifejezést azon, hogy Görögország is aláírta a kollektív jegyzéket, holott ez az ország

nincs abban a helyzetben, hogy Bulgária ellen vádat emelhesse.

Végül Bulgária azt a követelést állítja fel, hogy a nagyhatalmak is adjanak felvilágosítást arra nézve,

mit tesznek a bolgár eseményekkel kapcsolatban.

A bolgár kormány kijelenti, hogy adott esetben nem hajlandó a Népszövetséghez fordulni.

A szeptemberi pótválasztáson nyolc körzetben szavaz Nagyvárad polgársága

Tudvalevőleg Goga Oktavián miniszter, aki a kormány-párt listavezetője volt a Bihar-megyei választásokon és aki még három mandátumot kapott, más mandátumot optált és a nagyvárad képviselőségéről lemondott. Az új választást szeptember 6-án tartják meg.

A kormány hivatalos jelöltje Mihail Sadoveanu ismert nevű író, akit a paktum alapján a Magyar Párt is támogat. A román nemzeti párt hivatalos jelöltje pedig Lasca Demeter dr, volt kamarai képviselő.

Dumitrescu törvényszéki elnök a szeptember 6-iki pótválasztással kapcsolatban ma tette meg a szükséges intézkedéseket. Az erre vonatkozó hivatalos hirdetményt Predovici törvényszéki bírő, Muia Mihály törvényszéki jegyző írták alá. A rendelet szerint Nagyváradon, ugyanúgy, mint a legutóbbi választáson, nyolc körzetben folynak a szavazások.

Értesülésünk szerint különben Mihail Sadoveanu programbeszédének elmondása végett ma délután Nagyváradra érkezik.

Atlantic nyári mozgó

5, 7 és 9 órákor

Ma, kedden premier

Dr. Caligari

Expressionista film 6 hosszú felvonásban.

Főszereplők:

Dr. Caligari Werner Krauss

A holdkóros Conrad Veidt

A leány Lil Dagover

Ezt megelőzőleg egy külön 2 felvonásos burleszk megy

* Két hét múlva felülbélyegzik a magyar koronát. Budapestről jelentik: Szeptember elsején jelenik meg a magyar jegyintézet által kibocsátott új pénzérték, illetve ekkor következnek be a jelenlegi magyar korona bankjegyeknek pengő-felülbélyegzése. Az utódállamokban levő, vagy forgalomba került bankjegyek tulajdonosait erre külön is figyelmezteti a magyar kormány.

x Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haszkötőket készít Kovács Sándorné (Nilgesztelep) pályaudvarral szemben.

Heyman Szinkör

ma kettős műsort mutat be

Dorella

Főszerepben: Iona és Hubert Marischka 7 felvonásban.

A mai kor gyermekei

Főszerepben Mady Cristians 6 felvonásban.

Jön **Biborsugár** Jön

Főszerepben 11 amerikai stár

Tisztelettel értesitem összes jóismerőseimet, hogy fűszer- és csemege-áru üzletemet az Apolló-palotában megnyitottam. Kérem nb. pártfogásukat 2919-1

ANDRU VIRGIL

FIGYELEM!

Kele- és ecsetáru

mivel saját gyártmányaim, nálam szerzhető be legolcsóbban Stern S. Endre festék, kefe üzlete Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 10. 2406

Gyermekhocsik

ernyők, gummizások, szakszerű javítások 2868

Szőke Miklós gyermekhocsik üzemében

Piața Unirii 16.,

Saguna (Kapucinus)-utca sarok.

Izgalmas kurizálás a vonat ablaka alatt, pojonokkal, rugásokkal, ökölfharccal Ilyen az a szerelem!

Történt pedig a minden ízében forró incidens részben másodpercekkel a kolozsvári gyors indulása előtt, részben... De tartsunk rendet, s mondjuk el úgy, amint történt, tegnap délután, annak előre-bocsátásával, hogy bizonyos koncessziókat tettünk. Bánfiyhunyadról ugyanis még az este ezt a táviratot kapta munkatársunk, az afér tanuja:

estilap gavalle-
riajában bizva ke-
rem kinos eset
koezlesenek mel-
loezeset foeleg
noe miatt

Ujság szempontból, közönség szempontból egyáltalán nem mondhatunk le egy izgalmasan érdekes riportról, mert ez nem gavaléria dolga, viszont a szereplők neve maradjon titok, igen foelig a noe miatt.

Tehát: a vonatba már mindenki felszállt, a hálókocsi kalauz éppen azt az öreg urat helyezte el, akit unokaöccse autón kísért az állomásra. Az unokaöccs, ismert váradi fiatal nőbarát, a barna Waggon Lits kocsi előtt állt, amint a szomszéd kupéban ragyogó szőke nőt pillanatott meg:

— Hát papá öregem — kiáltott fel a nagybácsinak — vigyázz és aludj jól!

De a szeme már ott táncolt a másik kocsi ablakán, ahonnan a gyönyörű nő hidegen nézte a peron forgatagát. Hiába minden szív-döglesztő sóhaj és főzés, a szépséges utas észre se vette a fiatal urat, aki most már az ablak alá lépett. Csak úgy a fogai közt fuvolóztá epedően, a szemét forgatva:

— Jajdeisteni teremtés, jajde csodaszép... Elkísérhetném?

A nő nem reagált. Csak annyiban, hogy pillanatra megfordult, mintha valakihez szólna volna. Csakugyan hirtelen egy kemény, beretvált férfi koponya tűnt fel az ablak keretében. A nőre nézett, aztán a pernonon ábrándozó gavaléria s inkább a feje biccentésével kérdezte:

— Ez az?

A nő mélyen elpirult, nem felelt, a beretváltfejú megvető pillantást lőtt a fiatalember felé és visszavonult. Az izgatott nőbarát nem tágitott. Egészen a kocsi ablaka alá helyezkedett:

— Asszonyom — susogta — milyen anygali! Feleljen, hova utazik, elkísérhetem-e találkozhatunk-e?

Az anygali nő utitársa ismét megjelent. Ujság volt a kezében, homlokára tolva nagy csontkeretes pápaszem. Rákiáltott a lázas nőcsábászra:

— Mit akar itt? Nem látja, hogy a feleségem?

— Kérem, kérem — felelt idegesen a lovag — semmi mást nem akarok, csak csodálni ömagyságát, csodálni a szépségét. Ehez mindenkinél joga van...

Pillanatnyi csend. A szőke szépség pirulva tűnt el a fülkében, a folyosó megtelt utasokkal. A férj sülásgosan ideges volt:

— Ugylátszik — kiáltotta rák-vörösen az ablakból kihajolva — ugylátszik az ur még nem kapta meg a napi poion porcióját...

— Szemtelen pimasz! — üvöltötte a fiatal ur.

Erre a végszóra a kalauz is rácsallant:

— Gata!

És nagy zökkenéssel indult a vonat. Mindez nem zavarta a beretvált koponyájú urat, aki kezében az összegyűrt ujsággal leugrott és toporzékoló dühvel csapott a fiatal ember felé. Csak második ütése volt ioltreffier. A vonat már mozgott, az asszonyka rémülten sikoltozott az ablakban:

— Jani, Jani, Jani!

Jani ügyesen felugrott, de Don Jani, azaz Don Juan is egy ugrással a vonaton termelt. Jókor, mert a gép már igencsak fujta a gőzt. A fiatalember hatalmas ökölcspással támadt ellenfelére, akinek a pápaszeme pozdorjává tört. Még két kölcsönös ütés, egy roppant rugás, a közelharc azonban pillanatilag tartott, mert az utasok leszerelték az elkeseredett bajvivőkat, mialatt a gyönyörű asszonyka zokogva babusgatta az urát.

A feleket külön kupékba osztották. A kalauz mérgesen dörmögött:

— Ilyen az a szerelem, a fene hogy egye meg, aki kitanálta...

Titokzatos visszaélés az Eiffel-torony rádióállomásán

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A nyilvánosságot élénken foglalkoztatja egy botrány, amely az Eiffel-torony szikratávíró állomásának szolgálatával áll kapcsolatban.

Néhány hét óta úgy tűnt fel, mintha az Eiffel-torony tőzsdei jelentései mindig egy bizonyos célra irányulnának, de senki sem tudta kifürkészni a célt.

Két héttel ezelőtt drámai körülmények közt letartóztattak a Marleyle-Royd villában egy Stawisky nevű orosz. Ekkor néhány napig elmaradtak a tőzsdei jelentések az Eiffel-toronyból. Amikor az ügyet pontosan megvizsgálták, meglepetéssel látták, hogy Stawisky az Eiffel-állomást, amely

különböen Franciaország legelső katonai szikraállomása, annak rendje és módja szerint bérelte az állomástól. Amikor a rendőrség megtiltotta, hogy az Eiffel-toronyból tőzsdejelentéseket adjanak le, Stawisky a börtönből pert indított a francia állam ellen és követelte, hogy azonnal bocsásák rendelkezésére a szikraállomást.

Erre az ügyből óriási botrány lett és több képviselő meginterpellálta Bokanowszky minisztert, aki még nem adott választ. Tény mindenestre az, hogy az Eiffel-torony állomását újból Stawisky rendelkezésére bocsátották.

Kerenszky orosz köztársasági elnök éles kritikája a bolsevik uralomról

— Az Estilap tudósítójától —

Kerenszky Sándor, az orosz népköztársaság első elnöke a következőképpen nyilatkozott a mai Oroszországról, ahol ugylátszik inog a bolsevikiek hatalma:

— Évek óta megszoktam azt a nem tulságosan intelligens kérdést, hogy a bolsevizmus Oroszországban meddig fog tartani? A politikus nem levelibéka és én természetesen nem tudom megmondani, hogy a bolsevizmus, helyesebben: a moszkvai diktátorok uralma hetekig fog-e tartani, vagy évekig.

— Egy londoni államférfinek, aki azt kérdezte volt tőlem, hogy mi kölene ahhoz, hogy a bolsevizmus megszűnjék, annyit feleltem: Három napi szabadság kellene, hogy Moszkvában szabadon beszélhessek a nép előtt!

A mai orosz rendszernek a triannizmus a lényege; mint-hogy pedig a gazdaság nem fejlődhetik szabadság híján, az orosz ott áll megint, ahol I. Miklós cár idején.

— A háború előtt Oroszországnak már tiszteletreméltó

ipara volt. A nehézipar például már nagyon szépen kifejllett. Most minden tönkrement: az orosz iparnak már csak nyomai vannak.

A financiális helyzet még siralmasabb.

Hiszen minden beszédnél ékezőbb a tény, hogy a bolsevikik végigkoldulják Európa bankárait, mert már csak a külföldi kapitalizmus kegyelméből tudnak megélni. A bolsevikik gazdasági rendszere a halál!

— Hogy ez a rendszer meg fog bukni, az épen ezért kétségtelen. Oroszországban van életerő. Oroszország nem akar meghalni. Azt természetesen lehetetlen megmondani, hogy a bolsevik diktátoroknak hány évük van még hátra, de tisztán látható, hogy az idők tendenciája ő ellenük dolgozik.

A tiszta kommunizmus-sal rég fölhangytak.

Az elpusztult ipar helyén szemmel látható már egy új, teljesen primitív kapitalizmus kisariadása. Ez az új kapitalizmus evolválódni és a napról-

napra haladó gazdasági újjászületés ki fogja kényszeríteni a gazdasági szabadságokkal egyetemben a politikai szabadságokat is: mert a gazdaság szabadság nélkül nem fejlődhetik.

— Hogy eleinte a szegény nép rajongott a bolsevikikért, az természetes. Egy véres háború multán a legnagyobb inségben, a forradalom másnapján, mikor rendőrség, fegyverem, minden meglazult, egy csomó demagóg kiáll a piacra és elkezd hirdetni, hogy senki se legyen katona, senki sem fizet több adót, mindenki vegyen el mindent, amit lát, föld, ház, pénz: minden a mienk! Egész biztos, hogy hasonló körülmények közt Leninnek Párisban, Londonban, vagy akárhol ugyanilyen sikere lett volna. — Hanem mikor arról volt szó: dolgozni, adózni, éhezni; rendőrség, katonaság, fegyverem: akkor mindjárt nem tetszett a dolog.

— Talán én vagyok Európában az egyetlen, aki a bolsevik világforradalmat Lenin legszebb napjaiban sem tartottam lehetségesnek. — Mikor még Leninnel szóharcban álltam, gyakran mondtam, hogy ő nagyot téved, mikor egyre a kapitalizmus nyilvánvaló csődjéről beszél.

A háború valóban krízist idézett elő a kapitalizmusban, de ez a krízis korántsem a kapitalizmus krízise.

Ma már mindenki láthatja, hogy igazam volt.

— Még fenntartják — bár csökkenő mértékben és hanyatló hittel — minden országban propagandájukat. — A folyamat mindig ugyanaz: A bolsevikik összeállnak bármely ország nacionalista forradalmáraival, hogy azok kaparják ki nekik a tüzből a gesztenyét, a nacionalisták pedig szívesen veszik a bolsevik segélyt. — Mig bajba vannak, egyszerűen kihasználják a bolsevikieket és cserben hagyják őket, mi-helyest boldogulnak nekülük is.

— Száz szónak is egy a vége. Gazdasági, politikai, társadalmi fejlődés nem képzelhető szabadság és demokrácia nélkül. A bolsevizmusnak ezért legcélszerűbb reménye sem lehet a mai gazdasági rendet a művelt világban megdönteni. De a bolsevik diktatúrája sem állandósulhat Oroszországban.

Aug. 21.
Egyetemi hallgatók
műsoros táncestélye
a Keresk. Csarnokban

Heyman szinkör

Kedd: Kettős műsor. Dorella és a Mai kor gyermekei.
Szerda: Kettős műsor, Dorella és a Mai kor gyermekei.

= Dorella és Mai kor gyermekei-filmet mutatja be ma a Heyman Szinkör kettős műsor keretében. Ilona és Hubert Marischka egyike a legjobb német színészeknek. A mai kor gyermekei filmben Mady Christians tehetsége javát adja. Jön: Móricz Zsigmond regénye: Fehér galambok fekete városban.

Kerékpárt, varrógépet

legolcsóbban cserél,
elad és javít a

KALENDA cég

Árlejtési hirdetmény

Az árvagondozó és tanoncotthon épület alakítására közműves és vízvezetéki munkákra a szokásos felvételek mellett pályázat hirdetik. Ajánlatok beadási határideje 1. hó 19-én délután 4 órakor Zárda-u. 2. htk. irodában, hol bővebb felvilágosítás kapható és terv megtekinthető.

Ortodox Izr. Htk.
Előjárósága.

Fa- és kőszén

szükségletét a legjutányosabb árban beszerezheti!

"SYLVANIA"

tűz- és széntelepnel

Noria (Báthory)-utca 26.
Telefon: 708. 2921

* A DIAKBAL rendezőbizottsága kéri mindazokat a hölgyeket és urakat, akik jegyek eladására vállalkoztak, hogy a befolyt pénzt, illetőleg a netán megmaradt jegyeket kedd délután 3 órakor a zsidó liceum nagytérképén a pénztárosnak átadni szíveskedjenek.

100 kerékpáros igazolja,

hogy a francia Hunter Verseny-kerékpár a legjobb, legolcsóbban beszerezhető részleteire is

Bedekovitsnál

Iosif Vulcan-utca 17. szám.

Az Adria Riviérája:
Abbazia, ahol az
Elena penzióban
(Villa Steinacker)
kitűnő, családi
otthonra talál!

A NAGYVÁRADI ESTILAP REGÉNYE

GRÓF KOHN

Írta: PAUL LANGENSCHIEDT

Mi történt eddig?

(Kohn Izidor egy német hercegség székvárosában levő híres könyvkiadó cég fiatal főnöke, konzervatív felfogású apjának halála után belevetett magát a nagyvilági élet örömeibe. Egyszer meghívják a székváros arisztokráciája által rendezett jótékonyági estélyre, ahol Kohn Izidor egykori iskolatársa Holm Alex vértesskapitány révén megismerkedik arisztokratákkal, először az örökös pénzavarral küzdő báró Sternau főhadnaggyal, aztán Holm Tekla grófnővel és ennek nevelt lányával Dórával, akibe Izidor halálánál hamarabb beleszeret s már arra gondol, hogy feleségül veszi. — Az udvarnagy Dóra grófnő nagybátyja lent ül a bolt irodájában és Izidornak üzletet ajánl: adja ki a cég a hercegség husz kötetre terjedő történetét, amelyet ő, Holm gróf írt meg, Izidor rendkívül zavarban van, meggondolási időt kér, levelet ír az udvarnagynak, kinek bejelenti, hogy hajlandó az üzletet megkötni, ha Dóra grófnőt feleségül hozzá adják. Tekla grófnő, Holm gróf udvarnagy és a hercegi udvar lelkésze igyekeznek rábeszélni Dóra grófnőt, hogy fogadja el Kohn Izidor házassági ajánlatát, mert ez a házasság kisegíti a családot az anyagi zavaraiból. Dóra határozatlan: gondolkodik, mit tegyen. Elvonultatja maga előtt gyermekkorát, ifjúságát, szerelmét Trettach Hans Joachim főhadnagy iránt, akinek az afrikai gyarmati csapatokhoz való elutazása előtt meggondolatlanul odaadta magát. Dóra visszautasítja Kohn Izidort, a kérést. Tekla grófnő biztatására Izidor szívesen folytatja az ostromot Dóra grófnő ellen. Végre, mikor ketten magukra maradnak, Izidor megkéri Dóra kezét. Dóra enged és az eljegyzés megtörténik. Izidor most már készül a vallásosra. Megkeresztelik. — Közben hazaérkezik Trettach Afrikából. Eljön az esküvő napja.)

(Folytatás.)

30

Dórához, amikor férjével a lakodalmi ház előszobájában állt és a társaság szerencsekívánatait fogadta, odalépett Trettach Hans Joachim is. Egy másodpercig néma tekintetek egymás szemébe, mielőtt a férfi jókívánságát elmondta volna. Ebben a pillanatban egy küldönc jelent meg az ajtóban, belépett és néhány lépésre a tisztól megállt. Trettach felpillantott; a küldönc egy táviratot nyújtott át neki.

Trettach felbontotta. Arcának egyetlen izma sem rándult meg. Nyugodtan fordult a házaspárhoz. „Bocsánatot kérek” mondotta Izidornak, „hogy el kell távoznom erről a szép ünnepről. Epen most hívnak a trattachi kastélyba, — ma reggel hat órakor váratlanul meghalt nagyapám, Bolden gróf.”

Dóra örjítő ingert érzett, hogy halálra sebzett állatként felordított. Hans Joachim milliók örököse, Hans Joachim szabad!

Izidor dagályos szavakkal fejezte ki részvétét. Örjási öröm remegtette meg. Órákon fordult meg sorsa. Ki tudja, ha a távirat, még délelőtt érkezett volna, nem gondolkodja-e meg a dolgot? De most már az övé volt a nő, semmiféle emberi hatalom, a világnak semmi kincse tőle el nem szakíthatja!

A terem ragyogó képet mutatott. Több, mint százán ültek a rózsával és mirtusszal dusan díszített asztalnál. A főhelyet a jegyespár foglalta el. Dóra jobbán Lothar herceg, ez után pedig az udvarnagy. Izidor mellett Tekla grófnő az udvari lelkésszel.

Csak az udvari pap ragyogó, könnyed humorú felköszöntője után javult a hangulat. Lassanként az asztal alsó végén nagyon megélenkültek a vendégek és nemcsak a mintha mindenki elfeledkezett volna a jegyespárról. Poharak csengtek, tréfás szavak röpködtek, hangos nevetés visszahangzott a teremben. Az udvarnagy pohárköszöntőjét tulzott tetszéssel fogadták. Úgy tűnt fel, mintha a vendégek az egész esküvőt nem valami nagyon komolyan vennék. A nagy vigasság közben egyszerre csak Lothar herceg általános meglepetésre csempetett poharán és felállt.

Azonnal halálos csend lett.

És Lothar herceg beszélt: „Uraim!” mondotta, „a mi tisztelt udvari lelkészünk esküvői beszédében és iménti tószájában a ma megkötött frigyet nagy vonásokban — hm — kimerítően méltatta.”

A herceg azt mondta: „kimerítően”, de nagyon maliciózan hangzott, épenugy, mintha azt mondta volna: „végkimerülésig.”

„A völgyény ur” — folytatta a herceg, „könyvkiadó, tehát a házasság révén kiadhat a fiatal menyasszonyon is.”

Diszkrét nevetés. A szónok ki egyenesedett. „Egyáltalán szeretném” folytatta, „a fiatal asszonyt egy ujonnan megjelent könyvvel összehasonlítani. Hogy az asszony szerencséje mily „szorosan kötve” van, azt már Iphigenia is mondja. Mindenesetre, a mi könyvünk címe kötésnél elkallódott...”

Valaki hangosan felkacagott.

„Sajnos, sokkal kevesebbet értek a könyvkiadás szokásaiból, uraim, semhogy hasonlatomat sikeresen végig tudnám vinni. De egy szokásra emlékszem még gyermekkoromból, amikor örömmel olvastam a Kohn Siegfried-kiadó cég ifjúsági iratait.

A „Kohn Siegfried”-et megsemmisítő hangon, minden szóttagot elhuzva, mondta ki a herceg.

„A könyvszalagok felírására gondolok: Felvágott példányokat nem veszünk vissza! Ez olyan törvény uraim, amelyet nekünk is általános alkalmaznunk kell, még akkor is, ha egy könyvkiadó ellen kell fordítani.”

E szavakra általános nyugtalanság támadt. Az udvarnagy felállt és ezt suttogta: „Fenség! Legálázatosabban kérem!”

A herceg nyugodtan nézett a megrémült ember szemébe és elutasítóan mondta: „Azonnal kész vagyok.” És sietett legutolsó nyilatkozatát kilőni.

„Sajátságos frigy ez” mondotta, „amelyet ma kötöttek: főnemességünk egy sarja, mint egyszerű háziaszony lép be egy — hm — polgár otthonába. Azt hiszem, e sajátságos összeköttetésen való részvételünk találóbban ki sem fejezhetném, mint e szavakkal: Kohn Izidor gróf és Kohn Izi-Dóra grófnő sokáig éljenek!”

Menyőrgő éljenzés, amelyet az általános megdöbbenés növelt, volt a pohárköszöntő visszhangja.

Lothar herceg meglegedetten ült le. Kiadta mérgét, egyedül neki volt bátorsága, hogy kerekén és mégis leplezett formában tiltakozék e hihetetlen házasság ellen.

Az udvarnagy, az udvari pap és a fiatal férj halgatagon kísérték a herceget a kijáratig. Izidor olyan emberhez hasonlított, aki váratlanul épen összeroppanni látja existenciáját. Házasságának napjára gonosz árnyék vetődött. Teheletlen dühében öklét rázta a herceg háta mögött, aki neki, a védetlenség, élete legszebb órájában az arcába vágott. És Izidor mély gyűlöletet kezdett érezni e nemesség ellen, amely minden idegent lerázott magáról, mint ahogyan a hegy-csúcsok bosszút állnak azokon, akik nehéz lépteikkel sebet ejtenek rajtuk.

Látta, hogy a jelenlévő vendégek újra, meg újra konsternáltak néztek a mozgulatlan menyasszonyra, aki mellett ő most szótlanul ült. És aggodó kétség merült fel benne: vajon helyesen cselekedett-e akkor, amikor a maga köréből kimerészkedett; vajon még mindig nem lett volna-e jobb a faluban elsőnek, mint Rómában a másodiknak, vagy épen utolsó-nak lenni. Szeme felénken siklott végig fiatal feleségén és ismét elrejtett mindent azért a ragyogó örömet, hogy Dórá megcserezte magának. Szíve megdobbant arra a gondolatra, hogy még ma karjai közt fogja tartani Dórá.

Lassanként elsimult az izgalom, amit a herceg tapintatlan pohárköszöntője keltett; asztalt bontottak és megkezdődött a keeringő. Először az ifjú házaspár táncolt. Izidor nem volt táncos, így hamar tovább adta nejét. Ekkor már háttérben a fölősegesnek érezte magát. Igyekezett Dórá megközelíteni, de a fiatalasszonyt állandóan körülvevők a rokonok és barátok. Az óra egyre járt. Tekla grófnő intett Izidornak.

Nászutira Tirolon és Olaszországban át Svájcba készültek. Csak másnap utazhattak, mert éjszaka már nem ment több olyan vonat, amelynek a tirolai vonatokhoz csatlakozása lett volna.

Dóra a vesztibülben állott; még nem öltözött át. A nagynéni megcsókolta, mintha egész életre bucsuzott volna tőle, aztán az ifjú pár gyorsan kocsiba szállt. Egy zökkenés, aztán mindketten, elhajtottak a sötét éjszakába, az életbe.

(Folytatjuk.)

ZONGORÁK olcsóbbak lettek

2686

Sikerült egy bécsi zongoraktárt előnyösen megvennem, amíg a készlet tart

leszállított árak!

STERNBERG

Bulev. Regele Ferdinand 14.

Rossz idő járt az idén a váradi nyaralókra

Mindenki itthon van már

Megszentendőben ilyenkor augusztus közepe táján nyakig benne voltunk a nyaralásban. Az idén? Egymásután menekülnek haza az emberek a „nyaralásból” ha ugyan annak lehet nevezni a verőfényes, kék olasz ég alól buntában és lábzsákkal való visszatérést. Mindenki örül, hogy végre idehaza lehet, mert hiába, az idén akár az északi, akár a déli sarkon keresett nyári pihenést, hidegebb éghajlatot nem igen talált, mint Váradon.

Soha csunyább nyarunk nem volt, mint az idén — hangzik a visszatérők ajkáról a panaszos szó. Hiábavaló volt minden küzdelem vízumért, idegen valutáért, jót nem igen hozott az idei nyár. Esőköpeny, paraplé és hócipő volt a nélkülözhetetlen felszerelése minden nyaralónak. Még kétszer kél a nap és mindenki itthon lesz Váradon. Pedig sokan mentek el az idén is nyaralni, de az okosok és azok, akiknek nem igen telik, itthonmaradtak és kaján kárörömmel hallgatják a sok panaszt.

Alig volt rendezebb fürdőhely, amelyre egy-két váradi ne esett volna. A Royal terrassza már lassan benépesedett a visszatérőkkel. Itt is — ott is a nyaralásról esik a szó. A legjobban azok panaszkodnak, akik Olaszországban kerestek pihenést egész esztendei fáradságukra.

Egy Abbáziából visszatérő váradi busan panaszkolta a sok vizet, ami többnyire a tenger és az egbolt között érte őket. Reggel még szépen sütött a nap, de délelőre rendszerint esett. Pedig Abbáziában eső nélkül öröm lett volna az élet. Voltak hetek, amikor lépten-nyomon váradikba ütközött az ember, most már alig van egy-két mutatóba.

Pedig volt idő, mikor a váradi úgynevezett felső ezrek jó néhány tagja sétált a strandon, arról nem is szólva, hogy a legnagyobb váradi napilapot tudták volna szerkeszteni az Abbáziában ösztetelalkozott váradi újságírók.

Beljebb, szép Olaszországban, Riminiben sem jártak jobban a váradiak. Szép időben ott is kevés részük volt. Már igyekeznek is haza Friedländer Ernőék, dr. Berkes József és dr. Somogyi Ödönék.

Viareggióból Szemere Miklósék siettek vissza Váradra, Jósika Mici azonban még mindig várja az időjárás javulását.

A francia Rivierán Váradot az idén egyedül Dinu Aurél, az ismert, népszerű Dinu képviselte. Megfelelő szakértelemmel igyekezett „sprengolni” a montecarlo-i játékbankot, de kevés sikerrel. Már ő is idehaza van.

Az osztrák fürdőkről hazatértek is jobban érzik itthon magukat, mint a nyaralásban.

A Tátrában egyedül Kardos Sándor bankigazgató képviseli ezidőszakra Váradot.

A Svájcban hazamenekültek sorát dr. Fehér Adolf és neje nyitották meg.

A belföldi fürdőkben is kevés örömük volt az idén a nyaralóknak. Herkulesfürdőről éppen ma érkeztek haza dr. Leipnik Sándor orvos és neje, Szovátna is alig maradtak néhányan. Megérkezett Katz Rudolfiné, dr. Fényes Samuáné, Heidelberg Lászlóné, akik szintén jobban érzik itthon magukat, mint ottan.

A Balaton mellől szintén itthon van mindenki. Dr. Goldmann Árpád, a váradi éjszakák kedvenc „Tatája” legszomorúbb előadásait még ma is a síófoki csődről tartja. Pedig már régen itthon van.

Aki igazán jól akarta nyári pi-

henőjét eltölteni, az idén is Váradra jött. Itt töltik és hozzátehetjük elég kellemesen, a nyarat Stern Ödönék, dr. Rendes Ernőék és dr. Gerő Gusztáv, akik váltig hangoztatják, hogy keresve sem találhatunk volna jobb nyaraló helyet Váradnál. Ez megvigasztalhatja azokat, akik egész esztendőben sóvárogva gondoltak az idei nyaralásra, s akiknek az esőn kívül a lei esése is keresztülhuzta a számításukat. (—)

A német trónörökös is békét akart...

Már 1914 őszén nem hitt Németország katonai győzelmében

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A reakciós „Jungdeutscher Orden” (Ifjú-német Rend) lapja, a „Jungdeutsche” közli azt a levelet, amelyet a német trónörökös Adnold Reicheberg ismert német nagyiparoshoz intézett. Az egykori trónörökös a levélben a megértésen alapuló béke hívének mutatkozik. E békének sok ellensége volt Németországban akkor, amikor a német csapatok még ellenséges földön állottak, ezek közé tartozott a trónörökös is, de most már úgy látszik megtért, mert

— mint fentebb említett levélben írja, — a következő okokból kívánta a békét még a háború alatt: A marne-i csata csak a német háldvezetőség fejvesztettsége és kapkodása folytán lett a franciák komoly hadisikerévé. Már 1914 őszén előre látható volt, hogy a háborút tisztán katonai alapon nem lehet többé megnyerni. Ő, mint trónörökös, eléggé gyakran megmondotta, hogy azonnal békét kell kötni. Nem lehet csodálkozni a német hadsereg, sőt még a német birodalom összeroppanásán sem.

Tíz milliárd lei Nagyvárad polgárságának a vagyona

A pénzügyi tanácsos válasza Mr. Gihl kérdéseire
120 ezer lei esik egy-egy polgárra

A város több százmilliós angol kölcsönének az ügye érdekes, komoly fordulóponthoz érkezett. Mr. Gihl és társai kérdőívet nyújtottak most át a városnak arra vonatkozólag, hogy tudajdonképpen mennyi is a város vagyona. Nemcsak a város, a község vagyona iránt érdeklődik az angol pénzcsoport, hanem minden nagyvárad polgár ingó és ingatlan tulajdonának értéke és jövedelme iránt.

A város gazdasági életének vezető elméi rideg statisztikai adatok alapján már el is készítették a választ. Sajnos, sok nyomorult éhezője van Nagyváradnak, akiket a pénzügyi tanácsos kimutatása most különös vigaszban részesít. — Mintha azt fejeznék ki megelégedetten Benedek tanácsos, hogy itt csak legfeljebb éhezők, nyomorgók vannak körülötünk, de szegény ember, szegény, az nincs. De ez csak nekünk szól, ilyen kétértelműen, az angol számemberek egyebet sem olvashatnak ki a feleletből, minthogy Nagyváradon minden egyes polgárnak legalább 120 ezer lejes vagyona van. Az egész városnak pedig, tekintettel arra, hogy 80 ezer

lelket számolunk e falakon belül:

10 milliárd lej az összes vagyona.

Ez a rengeteg nulla ugyebár elég fedezetet nyújt ahhoz, hogy Mr. Gihl és társai belebocsátkozhassanak a kölcsönügyletbe. A statisztika nem csal. Pontos. Mr. Gihl mérget vehet rá, hogy Nagyvárad lakosságának a vagyona tíz milliárd. És ebből egy-egy emberre 120 ezer lei esik.

Tehát vigasztalódjon, akire még nem esett. Mert a papír kimutatja, hogy utban van. Esik. Esni fog, esni kell. Ezen már nem is lehet változtatni. Hiába éhez el barátom. Hohó, így nem lehet kibújni a valóság rád nehezedő kényszere alól. Mистер Gihl ugysem fogja elhinni, hogy nincs betevő falat. Mert rád, a statisztika szerint 120 ezer lei esik. Ilyen vagyona pedig már kölcsönt is lehet kapni magánemberektől. Hát vedd föl a kölcsönt barátom. Vagy add el a rádeső 120 ezer lejt tetszés szerinti összegért. Hiszen annyi vállalkozó szellemű emberrel találkozol. Az egyiktől talán kapsz egy ebédre valót.

Szokatlan irammal indulnak az új szezonnak a pesti színházak

Premierek özöne — Feltűnő új szerződések

Az elmúlt szezont a szomorúság, krach, szétfoszló remények és letrórt színházi vállalkozások jellemezték Budapesten. A nagy gazdasági háború első halottai és súlyos sebesültjei a színházak voltak. A tőzsdei konjunktúra, a háborúutáni inflációs világ pénzébőlge tulgrundolta Budapest színházi teherbíró képességét és a leépítési folyamatnak ezen a vonalon is el kellett következnie, hogy csak azok a színházak maradjanak meg, amelyek valódi feladatot teljesítenek.

Az újra kaputnyitók most vehemensen és teljes buzgalommal indulnak, hogy a közönség érdeklődését maguknak biztosítsák. Mindjárt a szezon elején a java program kerül elő és nem érdektelen végig futni a budapesti színházak kiskapuit, hol mire készülnek: A Magyar Színház a „Bazsarózsá”-val nyit kaput, melynek szerzője eddig ismeretlen író: Ragambli András, polgári néven

Fluck Andrásnak hívják ezt az újonnan felfedezett tehetséget és a Hazai Bank tisztviselője. A Városi Színház legelső újdonságaként Faragó Jenő és Bertha István operettjét hozza ki: a „Chopin”-t, melyben Király Ernő játsza a címszerepet. Kosáry Emmy Georg Sand-ot. A Király színház direktója biztosra megy Kálmán Imre „Cirkusz hercegnő”-jével. A címszereplő a legújabb Kálmán operett-szágerben Lábass Juci. Mért nem Péchy Erzsébet, mert a ragyogó szőke szépség átszerződött a Vigaszínházhoz, ahol egy kedves francia operett, — címe magyarul még nincs, — a „Pas sur la bouche” főszerepét fogja játszani. Itt kell különben megemlítenünk, hogy a ma legdivatósabb és legjobb magyar tánckomikus Halmay Tibor, miután a Fővárosi Operettszínház megszűnt, a Király színházhoz szerződött s pikáns esemény, hogy Halmay együtt fog játszani Rátkaival a „Cirkuszprincessin”-ben. Az operettszakon érdekesség még, hogy Biller Irén megszűnt fogalom lenni. Még szeretik még sietve kapott szerződést a Városi színházról, de éppen olyan lassan és biztosan csuszlik lefelé a hangszálaival bajlódó primadonna, mint, amilyen páratlan volt hirtelen előretörése kis vidéki színésznőből — sztárrá. Sztárrá, akiről a borbélyok hajdívatot kreálnak, puccpasztát és ingbluzt neveznek el és millomosok és arisztokraták kara kíséri el különhajón — egy Földközi-tengeri utra.

Új darabot irt a dr. Szabó Juci szerzője: Fodor László. Tartalmából ítélve, aligha lesz olyan sikere, mint a dr. Szabó Jucinak volt. Egy híres színésznőről szól a történet, akinek gazdag és pazar életébe betör egy ismeretlen fiatal ember. Egy szerelmes szmoking a nézőtérrel. A színésznő gazdag barátja és a fiatal mérnök közül — ez utóbbit válassza. Amit igen nehéz elhinni, még egy oly bravuros szerzőnek is, mint Fodor László.

Nem érdektelen a pesti színházi események mellett megemlíteni

Molnár Ferencné Darvas Lili bécsi sikerét is, akit a jó wieniek a „Jedermann“-ban ünnepelték Félix Salten, a pesti születésű híres író tárcát írt Darvas Liliről ebből az alkalomból és dicséri a magyar színésznő hihetetlen szorgalmát, aki egy rövid év alatt elsajátított oly tökéletes színpadbíró német-séggel játszott, mint előtte egyetlen magyar származású színésznő sem. Molnár Ferencék különben Budapestre készülnek a „Játék a kastélyban“ premierjére. Az utazást csak az a körülmény halasztja, hogy Molnár Ferenc betegesen fekszik. Az ifjú férjnek hexenschuss-a van, ami most, úgy mondják ragados betegség, bár fiatal férjek elég ritkán szokták megkapni...

MOZI

— Dr Caligari az Atlantic nyári mozgóban. A legfeszültebb érdeklődéssel várja a közönség Dr Caligari-nak a bemutatóját. Werner Krauss, Conrad Veidt és Lil Dagover a főszereplői ennek a darabnak, s így érthető az a széleskörű érdeklődés, amely e filmnek mai bemutatóját megelőzte. A rendező kiváló tehetségét dicséri a rendezés és a díszletezés, bátran állíthatjuk, hogy a film iskolapéldája lehet az expresszionista iránynak. — Ujra egy film, amely feltétlenül tetszeni fog.

— Mady Christians, Xenia Desny, Willy Fritsch és Jakob Tiedtke játszanak a Dorian-filmszínházban ma, kedden 5, 7 és 9 órakor színre kerülő „Varázs keringő“-ben, amely Oscar Strauss hasonló című operettje után készült. A 9 felvonásos film vasárnapi bemutatója a legnagyobb siker jegyében zajlott le; úgy a film bűbajos meséje, mint a szereplők játéka és a gyönyörű bécsi felvételek elragadtatták a közönséget. Csütörtökön közki-vánatra „Quo Vadis“, két rész együtt, a főszerepben: Emil Jannings és Alfons Friland.

Szabónók és szabók ügyelméire!

Oriási nagy választékban megérkeztek a legújabb őszi és téli kabát-divatlapok a Hegedüs Hírlap-irodába. A következő című lapok kaphatók:

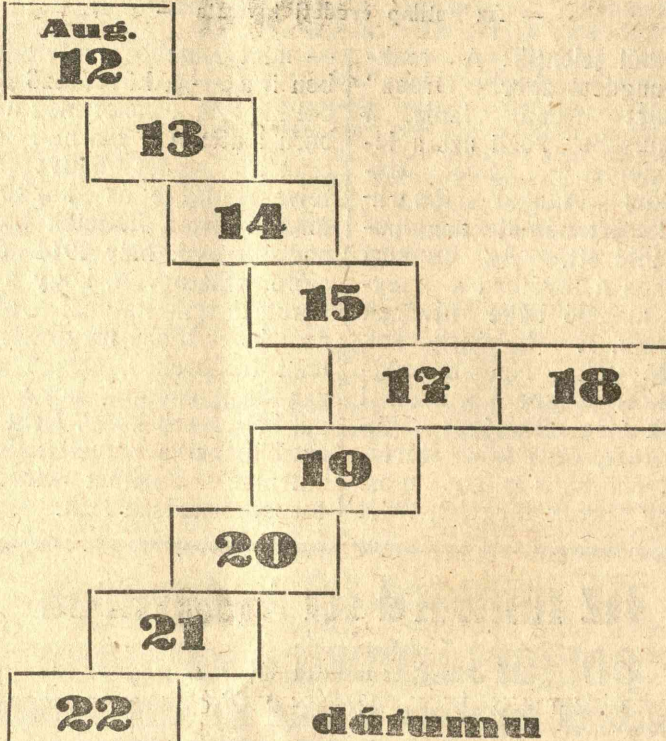
Costumes Manteaux	250.—	Lei
Le Tailleur Pratique	220.—	"
Confection Moderne	160.—	"
Paris Confection	150.—	"
Le Tailleur Moderne	330.—	"
Manteaux et Costumes	140.—	"
London Styles	260.—	"
The Coming Season	350.—	"
Costumes et Manteaux	220.—	"
Le Tailleur de luxe	340.—	"
Le Tailleur Classique	275.—	"

200

darab hajlitott **szék** minden színben és mintában készülnek olcsón eladásra egyenként is

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10.

Okvetlen vegye meg az

Nagyvárad Estilap okat, hogy részt vehessen az aug. 25-i 20000 leies sorsoláson

ASZÓDI-nál

Méz vásár
akác és hárs idei friss pergetés legja
40 lej
Friss tea-vaj

Aszódinál Sas-palotában

Valódi VULKAN FIBRE és bőrből készült ritikül, bőröndöket, kalapdobozt, aktatás-kát gyári áron árusítunk

Guza Voda (Szacsavay)-u. 19. szám alatti gyárunkban 2610

Nagyvárad Bőröndár- és Táskagyár

Lúthimia-gyógyvíz Tamasau (Paptamási)

Értessítjük a n. é. közönséget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

paptamási gyógy-ásványvízforrás

átvettük és újból üzembe helyeztük. Rendeléseket felveszünk és a helybeli raktárból szállítjuk. Akiknek van üvegjük, szíveskedjenek megtöltés végett a Paptamási ásványvízforrás kezelőségéhez (Tamasau, Bihar-megye) eljuttatni. Az üvegeket megtöltve a legjobb állapotban ügyfeleinknek azonnal visszatérítjük.

Paptamási ásványvízforrás igazgatósága

Bihoreana banképület

Telefon 525 Telefon 376

Kiss Fózsef

álnevén vérfagyasztó rémgeregyeket írt, amelyek most a költő neve alatt fognak megjelenni

— Budapesti tudósítónktól —

Érdekes könyv jelenik meg nemsokára. A címe „Budapesti rejtelmek“. Valamikor Szentesi Rudolf néven váltak ismeretessé ilyen címen különböző háttérzongató ponyva történetek.

Szentesi Rudolf álnév helyett most Kiss József lép,

aki, mint fia, Kiss Jenő Sándor meséi, nyomorúságból és a nap megélhetés kényszeréből írta sok egyéb nem szívből írt munkái között ezeket a ponyvatörténeteket is.

— Mikor Simon Juditot írta az apám — beszéli a költő fia többek között — még egyáltalán nem érvényesült. A „Fővárosi Lapok“ hoz, mint teljesen ismeretlen kezdő állított be és a kéziratot Toldy Ferenc nézte át.

Aztán későbbi időkről szól:

— A Hét-ben, minden számottevő író dolgozott, népszerű volt ez a lap, csak éppen nem jövedelmezett semmit,

apám egész életében napról napra vegetált.

Talán érdekes, hogy hatvanéves korig nem írt annyi verset, mint hatvanéves korától haláláig. Természetesen, ezt is a megélhetési kényszere parancsolta.

— Az apám egész könyvtárát és összes emlékeit eladtuk, még a „Hét“ évfolyamait is. Csak azt a pár könyvet tartottuk meg, amelyeket minden évben elolvastunk az apám. Balzac munkáit és Napoleont leveleit. Rengeteg anekdóta beszélt róla, de senki oly epigrammatikus rövidséggel nem foglalta össze életét, mint ő, amikor barátainak mondotta:

— Fiatal koromban az öregkedés lebecsülése, öreg koromban a fiatalok rakoncátlanokodása okozott szomorúságot nekem. Ami e két epizód közé esik, az a költészet megtagadása, a mindennapi kenyérért. És most utolsó évcímbe a finálé, az expiálás vágya: visszatérni a tiszta költészethez és menteni, ami még menthető.

Egyszer Balatonfüreden sétált Vaszary Kolossal,

az akkori hercegprimással. A fasor végén nagy ivet vonva fordult meg, mert édesapám vigyázott rá, hogy a biboros mindig jobb oldalra kerüljön. Végre Vaszary elunt a nagy köröket és rászólt:

— Nézze, ne udvariaskodjunk, forduljunk meg csak egyszerűen, nem baj, ha maga kerül jobb oldalra!

— Nem tehetem — válaszolt Kiss József — a szembejövők miatt, mert azok nem azt fogják mondani, hogy milyen nobilis ez a Vaszary Kolos, hanem, hogy milyen szemtelen zsidó ez a Kiss József.

BUTOROK

gyári áron kaphatók a legfinomabbtól a legolcsóbbig

Sleiner bulorgyárossal

Avram Iancu (Kossuth)-utca

a volt Faragó bőrzület 2438

VIZUMOT

leggyorsabban és legponosabban a Hegedüs Hírlapiroda Intéz. TELEFON 458

Egyelőre titokban tartják a vizsgálat eredményét

A vizsgálatot lefolytató vegyesbizottság úgy referált a honvédelmi miniszternek, hogy **sem öngyulladás, sem vé-**

hanem merénylet történt.
Egyelőre biztos nyom nincs,
a merénylet lefolyását úgy
képzelik el, hogy a bűnösök

megfiúrták a földsáncot s
gyújtózsínórt vezettek be,

ezzel vegezve el a robbanást. A rendőrség a nyomozás érdekében egyelőre semmit sem közöl. A katonai hatóságoknak az a nézete, hogy a Weisz Manfréd gyárban külföldi munkások vállaltak munkát, akik tagjai valamelyik másországbeli kommunista szervezetnek.

Újabb intervenciók a színigazgató-jelölt érdekében

— Parlagi Lajos tegnap
jöttjárt nálam és elmondotta

mégis helyénvalónak találtam.
 hogy Goga miniszter urnak
 írviratozzak. Ugyancsak in-
 tervenáltam Goldis miniszter
 ur helyettesénél, Petrovici

— Remélem, hogy pár napon belül már meg is érkezik a minisztérium döntése és Parlagi a koncesszióval azonnal hozzáfoghat a szervezkedéshez.

következik itt; tizennégy boldog aláíró bizonyítja, hogy a Nagyváradi Esti Lap kiadóhivatalától átvette leg-

utóbbi sorsolásunk nyere-
mény összegeit: összesen
huszezer lejt.

Alulírottak köszönettel elismerjük, hogy az "Estilap
augusztus 11-iki bersolásának alábbi nyereményeit hiánytalanul felvettük:

2000 Gent citreum
Shac Lili Shiva

1000: near 'Eggers' list
f. felix stum 'Polkney'
1926 Aug 14

1000 Lejupel
1000 Penkel
1000 Penkel
1000 Penkel

1926 11/14 Egg eroded
pellet in Kern Hills.

926 VIII 14 Rantfa
2 pro. an. R. Müller, L. P.

1000 kett. egg exalt.
Solvetum
or Vapor Japonic
1000 m. m. m. m.

1000 Jahre neuer Zeit
geboten Klein Arming
1000 Jahre neuer Zeit

Radloffsches

Schreiben für die Holzga

5000 xer ne az et xer lelt
felvett
ellarkowits Landore.
1000 az az xer

1000 is 03. exactest
felnettem is 10th June

Haloviteria
Thalassoglobina

felvettem Buvaya Lindat

1000 arasz egy órer lejt átlavetem
Nagy Marton szabómester.

Részben most ter a legközelebbi sorsolásra, melyhez nem kell semmi egyéb, csak összegyűjteni az Estilap tíz egymásután következő számát.

augusztus 12-től augusztus 24-ig. Legközelebbi sorsolásunk augusztus 25-én lesz és ugyancsak **huszezer lelt sorsolunk ki olvasóink között**

A rendőrprefektúrához tegnap Mármarosszigetről távirat érkezett, amely jelzi, hogy Jonel Brătianu volt miniszterelnök családjával kedden délután rövid tartózkodásra Nagyváradra érkezik. A liberális párt feje autóbilétet is utjában érinti Váradot is.

Bratianu és kísérete számára a Park-szállóban tartottak fent lakást.

BUKAREST 237.50

BERLIN . . .	12320	PARIS	1410—
NEW-YORK	51750	PRAGA	1532—
LONDON .	251450	B.PEST .	72.25
BÈCS . . .	7320—	MILANO	1695—

Magyar korona	330	pénz	325	áru
Dollár	216—	"	218—	"
Cseh korona	640	"	643	"
Svájci frank	4210	"	4210	"
Oszták shilling	3080	"	31—	"
Francia frank	590	"	610	"
Angol font	10650	"	1065	"
Olasz lira	710	"	720	"

Tovább tart a vallásháboru

— Az Estilap eredeti távirata —

Sanfranciscóból jelentik: A kaliforniai Sandiogoban a kormányhatóságok letartóztatták Estrada mexikói tábornokot 150 emberével együtt.

A tábornok forradalmat készített elő.

Nagymennyiségű lőszert és fegyvert foglaltak le a letartóztatások alkalmával.

Mint Newyorkból jelentik, me-
xikói híradások szerint az igazság-
ügyminiszter ötvenhat kerületi
ügyészt felfüggesztett az állásától,
mert

az ügyészek az új egyházi törvények életbeléptetésénél nem tanúsítottak kellő erélyt.

Hivatalos mexikói jelentések
szerint eddig

tizennégy egyházközség lel-
készei jelentették be, hogy
hajlandók alávetni magukat az
új egyháztörvényeknek.

Ezekben a kerületekben a kormány ismét engedélyezte az istentiszteletek megtartását.

A püspökök azonban
egyházi átokkal s
deferrált lelkeszke

Rómából jelentik, hogy a Vatikánban az amerikai lelkeszek küldöttsége tisztelgett a pápa előtt. A pápa megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a Vatikán az Egyesült Államok és Anglia kormányait intervencióra kérte volna. A pápa a küldöttség előtt kijelentette, hogy Mexikóval szemben is és mindenkiel szemben egyetlen fegyvert ismer: az imádságot.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés 10 szóból 40 lel. Egy szó 4 lel, vastag betű 8 lel. „Cim a kiadóban” jelzés díja 10 lel. Allást keresőknek 50% engedmény.

LEVELEZÉS

LEGSZEBB nyári női divat kelméket mélyen leszállított árban árusít **Mária királyné (Bémer) ténen Kertész Reclam** női divatruház.

INTELLIGENS urilány vagyok, megismerkednék oly urilánnyal, aki engem francia nyelvre, én őt zongorázni s ha kell németül tanítanám. Levelet „18 éves” jelíge a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 206

FIATAL elvált uriaszony tá-mogató barát ismeretségét keresi. Levelet „Független” jelíge a Hegedüs Hirlapirodába kér. 204

HÖLGYEIM! FIGYELEM!

Harmincéves keresztény Özvegyember vagyok, Birtokos gazdálkodó, — Gondjaim nem nagyok.

Ingatlannal, készpénzzel, El vagyok én látva, ... Csak egyetlen gyermekem Ne lenne oly árva ... Szép, felszerelt birtokom, Házam, szőlőm, kertem, Csak az „asszony” hiányzik, Az lenne „Mindenem”!

Gyerekszerető hölgyek, hozomány mellékes, kik fenti kinimeimet megbocsájtják, bizalommal válaszoljanak. Teljes című levelet „Háromévesnek anyukája leszek” jelígevel kiadóhivatalba kérek, ahonnan továbbítják. 199

VALÉR! Gratulálj, kis barátodnak, apa és én megpuhítottuk anyát és most mielőbb vár Lilien. 194

„NEM mindennapi parti” levele van. 195

IDOB. Meglepetés érkezik. Remélem jól vagytok. Levelet már nem írok. Szóval mindent. 211

„BARNÁ” jelíge levél van. 207

LAKÁS

LAKAST keresek azonnalra, modern 3 szobást mellékhelyiséggel. Cim Hegedüs Hirlapirodába. 197

BUTOROZATLAN két szobát konyhával keresek. Freund, Săguna (Kapucinus) utca 12. 203

SZEPARALT, különbejáratu, elegánsan berendezett butorozott szoba keresetetik. Cimeket Nagyvárad kiadóhivatalába, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 6. lehet leadni.

URI gyermektelen házaspár villamos mentén, 2 szoba, fürdőszoba, konyha, kamrával bíró lakást keres évi 24 ezer lei alapbér és 20 ezer lei lelépéssel. Cim dr Váradi ügyvéd Parcul Traian 12.

ÜZLETHELYISÉG átadó. Kepes Dezső ékszerésznél, Sas-passage. 210

SZOKA, konyhás utcai lakás mellékhelyiségekkel azonnal átadó. Schwartz, Tudor Vladimirescu (Magyar) utca 5-a. 205

ALKALMAZÁS

TOLEDOZO és elsőrangú him-zönök állandó munkára keresetnek. Renaissance, Vlahuta (Szent János) utca 35. 190

VENDÉGLŐ iparral foglalkozókkal közöljük, hogy az ipartestület és a volt Gambrinus fényesen berendezett éttermeit, sörcsarnok részére bérbeadni óhajtjuk, töké-vel rendelkező, megbízható, szak-képzett egyéneknek. Czell Frigyes és Fiai, dr Czell Vilmos csoport, Astra (Gillányi) utca 5. 173

IRODA takarítást vállalkoz, Nagy Rózsi, Dorobantilor (Rulikovszky) ut 6. 198

VARRODABAN tanulólányt fel-veszek, Alexandri (Teleki) utca 31. Rubin. 214

TÜZIFA elárúító ügynököt ke-res helyben Ritter Ernő. Telefon 849. szám. 202

FIATAL izr. leány, ki tőzéshez ért, kisebb családhoz mindenestek ajánlkozik. — Nicu Fűpescu (Szarvas) sor 21. Spitzer. 213

FILONDRON óriási dus növésű szobanövény eladó. Ferdinánd ki-rály (Rákóczi) ut 12. sz. III. em, 22. ajtó. 200

KISEGITŐ szobalányt vagy be-járó takarítónőt keresek. Cim Ká-roly herceg (Szilágyi Dezső) utca 6. Házmesler.

SUCHE tüchtige Freulein zu 2 Kinder. Für sofort. Piata Unirii No. 7. Eugen Weisz. 201

OKTATÁS

FRANCIA nyelvtanárt keresek délután 6—7 óra között: tanításra Cim a Nagyvárad kiadóhivatalá-ban.

TISZTVISELŐ, évekig Németor-szágból, perfekt német, órákat ad-na. Cim Hegedüs Hirlapirodába. 196

MONDAIN táncok tanítását el-vállalja intelligens fiatalember gramofonnal hához megy. Cime-ket a Hegedüs Hirlapirodába ké-rek. 126

ADÁS-VÉTEL

A **BÉLA** kert mellett egy hol-das szőlő szép lakással sürgőse-eladó. Cim a Hegedüs Hirlapirodá-ban. 126

MEGVÉTELRE keresek jókar-ban levő aszurozó és endlítő gé-pet. Cim Hegedüs Hirlapirodába. 208

DARALÓMALOM forgalmas hold szőlővel, szitamalom feláll-tására alkalmas helyen eladó, 30 ezer leiért. Cim a Hegedüs Hirlap-irodában. 208

KÜLÖNFÉLÉK

ÖRÖKBE adnám 2 gyermekem 5 éves kislány és 7 éves fiu, szép és egészségesek. Értekezni Fer-dinánd király (Rákóczi) ut 18. bo-degában. Béresné. 168

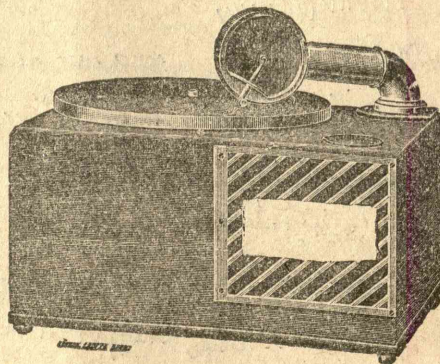
Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Gramofonok és lemezek

A világ legjobb gyártmányu gramofonja ma már egy házból sem hiányozhatik.

Minden vételkötelezett-ség nélkül bárki meg-nézheti, kipróbálhatja és meghallgathatja, csak fáradjon be a

Hegedüs Hirlapiroda gramofon-osztályába.

Aki a gramofont nálunk szerzi be, kedvezmény-ben részesül a lemezvétel-nél. Óriási választék-ban legolcsóbban

Hegedüs Hirlapiroda gramofon-osztályában.

Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 2. sz.